

Historie

Sebbelows Stiftelse ble grunnlagt som følge av en testamentarisk gave fra prokurator Christian August Sebbelow (1805-86) opprettet i 1867.

Chr. Aug. Sebbelow utmerket seg både som forretningsmann og som jurist, og var en velstående mann. Han var ugift og barnløs, og da hans testamente ble åpnet i 1886, viste det seg at han hadde gitt mesteparten av sin formue til veldedighet. Hvorfor ville en eldre, barnløs forretningsmann ønske å støtte ugifte mødre og deres barn? En av årsakene kan ha vært de sosiale tragediene prokurator Sebbelow hadde sett i sin juridiske praksis. Men et fullgodt svar på hvorfor ugifte mødre fikk en så stor del av Sebbelows formue er det vanskelig å gi, ut fra de sparsomme opplysninger som finnes om ham. Det vi vet sikkert er at han, i likhet med andre velstående i sin tid, ga mye til veldedighet. Dette fikk han St.Olavs orden for i 1878.

Etter Sebbelows død, tok det tre år å få gjort opp boet, men i 1889 kunne man begynne det forberedende arbeidet med å utarbeide statutter for stiftelsen, søke Kongen om konfirmering av disse og begynne å se etter egnede lokaler. Det var spesielt to personer som fikk stor innflytelse på utformingen av institusjonen og den daglige driften av den. Det var Diakonisseanstaltens forstanderinne Cathinka Guldborg (1840-1919), og dr. Gotfred Eugen Bentzen. En tredje betydningsfull person var advokat Karl Lous. Disse tre personene ble i 1890 oppnevnt av "Christiania magistrat og formandskap" til å sitte i styret for Stiftelsen.

Kongen konfirmerte statuttene for Stiftelsen 7. Mars 1890, og i februar 1891 mottok styret de testamenterte legatmidlene. Styret ordnet så med innkjøp av tomt og hus til Stiftelsen. Ønsket var en bygning som lå tilbaketrukket fra naboene med fri og sunn beliggenhet og utvidelsesmuligheter. Valget falt på eiendommen Løkeberg rett over veien for Diakonisseanstalten på Lovisenbergområdet i Oslo. På slutten av 1800-tallet var dette fortsatt ute på landet. Eiendommen ble innkjøpt i fellesskap med Diakonisseanstalten og delt med den. Institusjonens målsettinger var: 1) å være et tilfluktsted for gravide, ugifte førstegangsfødende kvinner 2) å gi husvære og livsopphold til mor og barn den første tiden etter fødselen og 3) å hjelpe moren til å få seg arbeid, eller med å sette bort barnet slik at hun ikke "kastet seg ut i nye Fristelser". Mødrene kunne være på stiftelsen i 6 måneder, noe som i 1898 ble utvidet til 12 måneder.

Den 12. desember 1892 var Cathinka Guldborg, Gotfred Eugen Bentzen, Karl Lous og Margit Kvammen samlet i den nyrestaurerte bygningen på Løkeberg. De besluttet at tiden var inne for at Stiftelsen skulle "begynne sin gjerning". Den første moren og hennes datter flyttet inn på Stiftelsen 14. desember 1892, og hadde personalets fulle oppmerksomhet i seks dager før de fikk selskap av nok en mor og hennes barn. Etter jul kom det enda flere, og da sommeren kom var alle ni plasser fylt opp. Etter fem års drift mente bestyrelsen at man hadde erfart at det faktisk var behov for et slikt "tilfluktsted" i hovedstaden. Det var diakonisser som foresto driften.

På grunn av planer om utvidelse av det odontologiske fakultet, Universitet i Oslo, (tannlegehøyskolen) inngikk Sebbelows Stiftelse et makeskifte med staten, og flyttet til Bredtvedt i 1970.

Fram til slutten av 60 tallet var økonomien meget stram. De innskrevne mødrene måtte delta i praktiske gjøremål for å holde driften i gang. Mødrene bodde på flermannsrom, og barna sov på sovesaler. Omgang med menn var ikke tillatt, og kunne føre til utkastelse.

Flyttingen til Bredtvedt varslet overgang til en ny tid. Det ble ansatt bestyrerinne med sosialfaglig utdanning, og etter hvert flere med samme utdanning. Mødrene fikk egne hybler for seg og barnet. Det var felles bad og felles husholdning. Det ble åpnet for besøk av fedrene og mye større selvstendighet og uavhengighet for mødrene. Institusjonslivet var strukturert med faste tider til husarbeid, matlaging og innetider om kveldene. I den første perioden etter fødselen hadde ikke mødrene anledning til å forlate Sebbelows eiendom.

I 1983 begynte Sebbelows Stiftelse å planlegge en omstrukturering for å kunne ta inn familier (mor, far og barn). I 1985 ble 8 romslige familieleiligheter i 2 småhus innviet av Kronprinsesse Sonja.

Erfaringene med å ta inn hele familier var så positive at det ble tydelig at hovedhuset også måtte tilpasses nye forhold. Det ble bestemt å ombygge eksisterende hybler med felleskjøkken og fellesbad, til fullverdige familieleiligheter med egen kjøkkenkrok og eget bad.

Sebbelows Stiftelse feiret 100 års jubileum i 1992, og en kunne samtidig innvie et ombygd hovedhus som nå bestod av 9 leiligheter, 6 toroms leiligheter og 3 hybelleiligheter.

I 2004 innførte Oslo kommune stykkprinsfinansiering av barneverninstitusjonene, og bydelene fikk driftsmidlene som var knyttet til driften av disse. Midlene skulle brukes til kjøp av plasser i barnevernsinstitusjoner og utvikling av lokalbaserte tiltak.

Sebbelows Stiftelse tok utfordringen og endret seg for å tilpasse seg nye rammevilkår. Eiendommen i Bredtvedtveien ble solgt og Sebbelows Stiftelse inngikk en leieavtale i nybygg på Tøyen. De nye lokalene rommer 13 leiligheter (8 toroms, 4 treroms og en akutt), fellesrom (felleskjøkken, allrom, TV-stue, lekerom) og kontorer. Den 13. november 2006 ble de nye lokalene åpnet, med Kronprinsesse Mette-Marit til stede.

Noen viktige datoer:

- 1867 Testamentarisk gave fra prokurator Christian August Sebbelow
- 1890 Sebbelows Stiftelse får sine første statutter
- 1892 I desember flytter første mor og barn inn på Sebbelows Stiftelse
- 1898 Statuttene blir endret, og maksimum oppholdstid blir forlenget til 12 måneder.
- 1903 Sebbelows Stiftelse flytter inn i egen bygg på Lovisenberg.
- 1953 Lov om barnevern av 17. juli. Mødreheimene blir på 60 tallet tatt inn i loven, og definert som barneverninstitusjoner
- 1964 Lov om sosialomsorg av 5. juli. Overgangstønad til enslige forsørgere.
- 1966 Lov om folketrygd av 17. juni
- 1970 Sebbelows Stiftelse flytter til Bredtvedtveien 2b. Bygget på 2 etasjer er tegnet av arkitekt Mellbye, og inneholder 15 hybler, 3 tjenesteleiligheter og felles rom (felles bad for hyblene, storkjøkken, spisestue, stue m.m.)
På samme tid ble første bestyrerinne med sosial faglig utdanning ansatt
- 1984 Statuttene blir endret. Stiftelsens formål endres fra " å være tilfluktssted for ugifte

mødre" til "å yte foreldre hvis barn befinner seg i en truet oppvekstsituasjon et tilbud om hjelp som vil gjøre dem i stand til å ta omsorgen for barna".

2 av tjenesteleilighetene gjøres om til familieleiligheter. Det gies adgang til fedre å bo sammen med mødrene i leilighetene, men uten at fedrene blir skrevet inn.

- 1986 Innvielse av 2 nybygde småhus med 8 familieleiligheter på Stiftelsens tomt. Det åpnes samtidig for inntak av fedre.
- 1991 Lov om sosialomsorg erstattes av Lov om sosiale tjenester av 13.12
- 1992 Lov om barnevern erstattes av Lov om barneverntjenester. Mødreheimene defineres som hjelpetiltak etter denne loven (§4. 4. 2.ledd)
- 1992 Sebbelows Stiftelse feirer 100 år med uavbrutt drift. Hovedhuset bygges om fra 15 hybler til 9 familieleiligheter av ulike størrelse, hver med kjøkkenkrok og bad. Det ble også åpnet for inntak av familier med flere og større barn
- 2006 13. november blir Sebbelows Stiftelses nye lokaler i Jens Bjelkes gate 75B innviet.

I 2003 skrev Inger-Lise Stjernholm Fehn en hovedfagsoppgave om Sebbelows Stiftelse med følgende tittel: " Kom ikke til meg med en lausunge! Om ugifte mødre som søkte tilflukt på mødreheimet Sebbelows Stiftelse i perioden 1892 til 1946".